

RÄNNAK EUROOPA KULTUURI LÄTETELE

Euroopa kultuuri juured asuvad Väike-Aasias ehk tänapäeva Türgi alal. Siin sündisid nii Euroopa kirjandus (Homerose eeposed) kui ka Lääne filosoofia (Mileetose koolkond). Ühtlasi on Väike-Aasia kristluse üks vanimaid sünnikohti; juba 1.sajandil rajas apostel Paulus siin hulga kristlikke kogudusi. Kultuurireis „Rännak Euroopa kultuuri lätetele“ on mõeldud kõigile, kes tunnevad huvi Väike-Aasia ajaloo ja siin olnud muistsete kultuuride vastu. Reisi giidideks on orientalist **Martti Kalda**, ning teoloog ja religiooniloolane **Jaan Lahe**.

Hind: 2700-3200 EUR sõltuvalt reisijate arvust.

1. Tallinn-Istanbul

Lendame Tallinnast Istanbuli. Istanbulis majutume hotelli. Vaba öhtu.

Sinine mošee

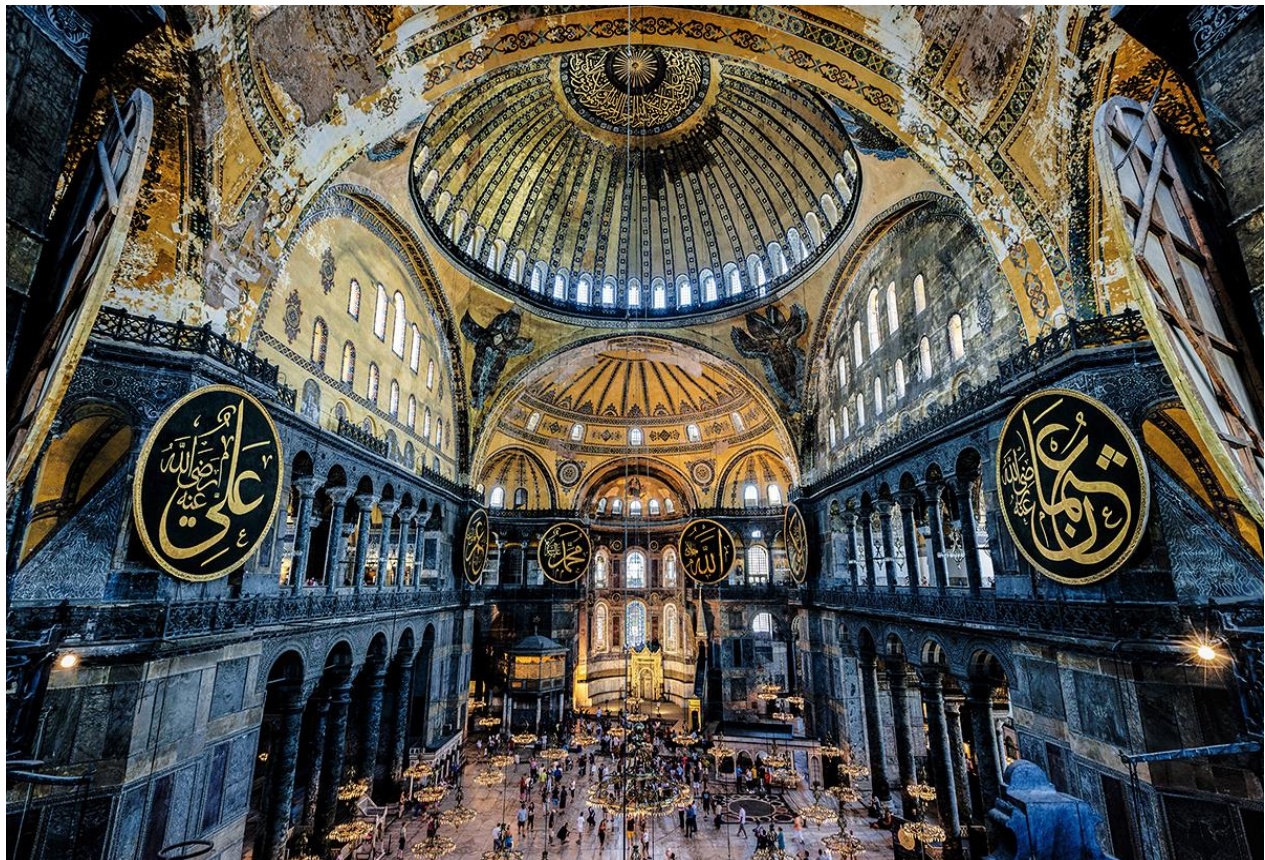
2. Istanbul

Istanbul, kunagine Konstantinoopol oli antiikaja suurlinn, mis ühendas ja ühendab endiselt Euroopat ja Aasiat. Ning tänagi veel on kahel kontinendil laiuv Istanbul Türgi vabariigi suurim linn, kristliku ilma ja islamimaailma kohtumiskoht, ning kultuuride paabel.

Kulgeme ringi Istanbuli südames, linnaosas, mis tänapäeval kannab Sultanahmeti nime. Liigume jala ja/või ühistranspordiga.

Sissejuhatuseks külastame Istanbuli **Arheoloogiamuuseumi**, mis annavad põhjaliku ülevaate Väike-Aasia erinevate ajastute ajaloost ja kultuurist. Siin asub maailma üks suuremaid antiikesemete kogusid.

„Pühale Tarkusele“ pühendatud **Hagia Sophia kirik** on Istanbuli üks kuulsamaid ehitisi ja kõige suurem Bütsantsi ajast säilinud kirik. Praegu asub kirikus mošee.

Hagia Sophia sisevaade

Basiilika tsistern on hiigelsuur maa-alune veemahuti, mis on sama vana kui Hagia Sophia kirik. Siinsamas paiknevad ka **Hippodroom** ja **miilikivi**. Nagu Roomas, nii oli ka Konstantinoopolis üks kohalike elanike armastatumaid meelelahutusi kaarikuvõidusõidu vaatamine. Hipodroomil paikneb Vana-Egiptuse obelisk (u aastast 1500 eKr), mis kohale veetud Luxorist, Egiptuses.

Seejärel suundume **Topkapi paleesse**, mis oli Osmanite dünastia (1299-1923) Türgi sultanite peamine residents. Saame aimu luksusest, millega valitsejad ennast ümbritsesid. Palees asub ka 5.sajandist pärit ja hästi säilinud **Hagia Irene kirik**, sest muiste asus Topkapi kohal Bütsantsi keisrite kuningakoda.

Õhtul on soovijail võimalus külastada stiilset ja kaunist **Sinist mošeed** (17.saj), mis on oma rahvaliku nime saanud interjööri ilustavate siniste kahhelkivide järgi.

Chora kirik

3. Istanbul

Pärast hommikusööki lahkume hotellist, et avastada Istanbuli kesklinna kaugeid paiku. Liigume takso ja/või ühistranspordiga.

Malmist valatud **Püha Stefanose kirik** konstrueeriti 1871.aastal Viinis, toodi laevaga Istanbuli ja pandi siin kokku. Kirikut kasutab bulgaarlaste õigeusu kogudus.

Praegusel kujul 11.sajandist pärinev Bütsantsi ajast pärit **Chora kirik** on tuntud oma kaunite maalingute ja mosaiikide poolest.

Kristus Pantokratori klooster (ehk Zeyreki mošee) ehitati kristliku pühamuna 12.sajandil. 15.sajandi muutsid türklased selle mošeeks.

Õhtupoolikul on soovijail võimalus külastada **Sülemaniye mošeed**, mis on sultan Süleyman Toreda (võimul 1520-1566) ja tema peaarhitekti Sinani matusepaik.

Sülemaniye mošee õu

4. Istanbul - Ankara (562 km)

Sõidame kiirrongiga (u 4-5 tundi) Istanbulist Ankarasse. Majutume hotelli. Pärastlõuna on vaba.

Anıtkabir

5. Ankara

Ankara on Türgi pealinn. Linn eksisteeris juba antiikajal ja seal on säilinud ka Rooma-aegseid mälestisi (jumalanna Roma ja Augustuse tempel; Julianuse sammas ja -hauakamber. Külastame Ankara vaatamisväärsusi jala ja/või taksoga.

Anatoolia Tsivilisatsioonide Muuseum on tähtsaim Väike-Aasia ajalugu tutvustav muuseum Istanbuli arheoloogiamuuseumide kõrval. Muuseumis on suur kogu muistse hetiidi tsivilisatsiooni mälestisi.

Jumalikustatud keiser Augustusele (võimul 27 eKr - 14 pKr) ja Rooma võimu kehastavale jumalannale püstitatud **Augustuse ja Roma tempel** 1.sajandist.

Soovijad saavad külastad Ankaras asuvat **Anıtkabiri**, Türgi vabariigi looja Atatürgi (1881-1938) mausoleumi, mis valmis 1953.aastal.

Hattusa Lõvivärv

6. Ankara - Bogazkale - Ankara

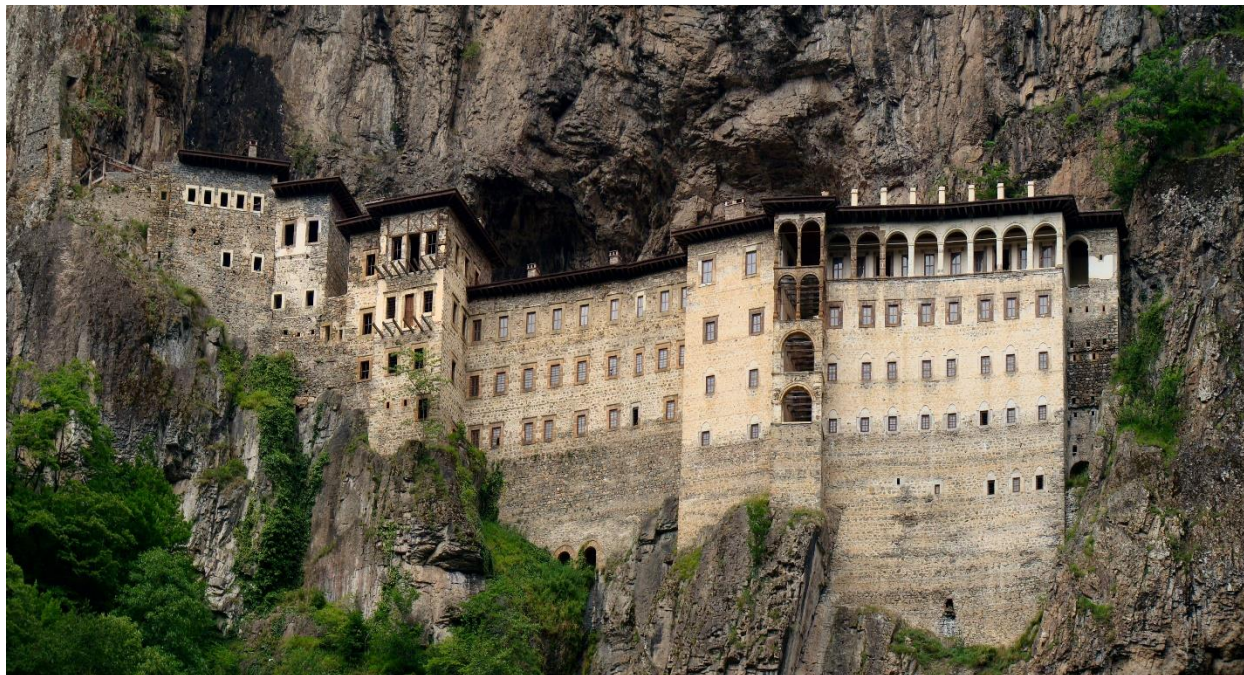
Teeme väljasõidu (200+200 km) Ankarast Bogazkale muuseumi ja iidse Hattusa linna varemete (2000-1000 eKr) juurde.

Hattusa oli hetiiitide impeeriumi pealinn. Siit on leitud ka hetiidi kuningate arhiiv. Hetiidid on esimene teadaolev indoeuroopa rahvas, kes lõi suurriigi, mis mõjutas kaua võimusuhteid Ees-Aasias. Hetiidi keel dešifreeriti alles 20. sajandi algul, kuid selle oskajaid on ka eestlaste hulgas - neist tuntuim on Jaan Puhvel.

7. Ankara - Trabzon

Lendame Ankarast Trabzoni. Majutume hotelli. Pärastlõuna vaba Trabzoni linnaga tutvumiseks.

Trabzoni (Trebizondi) linn rajati Musta mere rannikule kreeklaste kolooniana juba 8.sajandil eKr. Trabzon oli oluline kaubalinn ja teede ristumiskoht, jäädes ka Vahemere rannikut Hiinaga ühendava Siiditee äärde.

Panagia Sümela klooster

8. Trabzon - Sümela Panagia - Trabzon

Sõidame kohaliku transpordiga (48+48 km) varakristlikul perioodil rajatud ja Jumalaemale pühendatud **Sümela Panagia kloostri** (4.saj) Trabzoni lähistel.

9. Trabzon - Adiyaman

Lendame ümberistumisega Trabzonist Adiyamani. Majutume hotelli. Pärastlõuna Adiyamanis vaba.

10. Adiyaman - Kahta (Nemruti mägi) - Adiyaman

Sõidame kohaliku transpordiga Nemruti mäele (u 15 min) Kahta linnakeses. Külastame 1.sajandist pärit varemeid, kus usutavasti oli muistsete kuningate matmispaik.

Nemruti mägi

Nemruti mägi oli oluline kultuspaik hellenistlikus Kommagene riigis. Siin on säilinud erinevate riigi peajumalate (Iraani jumalatega samastatud Kreeka jumalate) hiigelkujud.

11. Adiyaman - Maltya - Kayseri - Göreme

Sõidame mitme kohaliku transpordiga 450 km Adiyamanist Malatya ja Kayseri kaudu Kapadookiasse (Göreme).

12. Göreme (Kapadookia)

Oleme Kapadookias. Külastame Göreme liivakivisse raiutud kirikuid ja muistseid elupaiku. **Kirikud** on pärit keskajast ja neis on säilinud unikaalsed freskod. Muiste elasid koobastes mungad.

Göreme koobaselamud

13. Göreme – Konya

Sõidame kohaliku bussiga Konyasse (235 km). Majutume hotelli. Pärastlõuna vaba Konya linnaga tutvumiseks. Linn eksisteeris juba Kreeka-Rooma ajajärgul Ikonononi/Iconiumi nime all. Keskajal oli see türklaste Rumi sultanaadi pealinn.

14. Konya

Külastame jala ja/või kohaliku transpordiga Konya vaatamisväärsusi. Peamine Konya vaatamisväärsus on **Mevlana Muuseum**.

Caleleddin Rumi Mevlana (1207-1273) oli 13. sajandil elanud islami müstik (sufi) ja luuletaja, kes rajas Mevlevi dervižite sekti. Viimased praktiseerisid erilist tantsu, mistõttu nad on tuntud keerlevate dervižitena.

Soovi korral on võimalik külastada 8 km kaugusel kesklinnast asuvat ja 7000 aastat vana **Sille linnakest**.

Mevlana muuseum

15. Konya – Çatalhöyük – Konya (u 60+60 km)

Teeme väljasõidu Konya linnast Çatalhöyüki, kus u 7500-5700 eKr asus kiviaegne (ja maailma üks vanimaid) paikseid asundusi.

Çatalhöyük on suur neoliitiline (kiviaegne) asula, kus olid põletamata tellistest majad. Mitmed hooned on olnud ilmselt kasutusel kultusehitistena. Selle linna elanike mütoloogiat on säilinud mälestiste põhjal üritanud rekonstrueerida Uku Masing.

16. Konya – Istanbul – Tallinn

Lendame Konyast Istanbuli ja seejärel Istanbulist Tallinna. Sõltuvalt lennuaegadest võib reis ühe päeva võrra pikeneda.